

PREDSTAVITEV REBALANSA DRŽAVNEGA PRORAČUNA ZA LETO 2008

Velja govorjena beseda!

1. UVOD

Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Pred vami je predlog rebalansa državnega proračuna za leto 2008, s katerim Vlada predlaga Državnemu zboru v sprejem dopolnjen proračun s presežkom v višini okoli 70 milijonov evrov oziroma 0,2 % BDP. Predlog rebalansa proračuna za leto 2008 je rezultat preudarne in proticiklične javnofinančne politike, s katero Vlada višje prihodke od načrtovanih uporablja za zniževanje primanjkljaja. Na ta način bo v državnem proračunu že drugo leto zapored dosežen proračunski presežek. Koncem lanskega leta je Vlada namreč prvič v zadnjih desetih letih dosegla proračunski presežek v višini 0,3 % BDP in znižala primanjkljaj celotnega sektorja države na 0,07% BDP, kar je za dobri 2 odstotni točki manj kot ob prevzemu mandata Vlade leta 2004.

Ob razpravah o spremembah proračuna za leto 2008, smo poslušali komentarje, da se nam je proračunski presežek v letu 2007 enostavno zgodil. Ministrstvo za finance oziroma Vlada je s predlaganim rebalansom dokazala, da to ni naključje, ampak da je to posledica pravih odločitev te Vlade in pravilno načrtovanje proračuna.

Nekateri ekonomisti so kritični do predlaganega rebalansa, ko trdijo, da bi morala vlada v razmerah visoke gospodarske rasti izkazati večji proračunski presežek. Pri tem ne upoštevajo naslednjih dejstev:

- posledic zelo ambiciozne davčne reforme, ki jo je na odgovoren način uresničila ta vlada;
- da ta Vlada zmanjšuje plačna nesorazmerja v javnem sektorju na podlagi zakona iz leta 2002;
- ter da Vlada zmanjšuje negativne učinke zunanjih cenovnih šokov na najbolj ranljivem delu populacije.

Zato je rebalans proračuna za leto 2008 na vsak način primeren.

2. REBALANS

Rebalans, ki ga danes predstavljam, vsebuje tri pomembne značilnosti:

- je razvojno naravnan,
- blaži negativne učinke inflacijskih gibanj pri socialnih najšibkejših skupinah prebivalstva,
- in pomeni proticiklično delovanje vlade, ki deluje v smeri umiritve inflacijskih pričakovanj ter na ta način zmanjšanje zunanjih cenovnih šokov na inflacijo.

Podlaga za pripravo predloga Rebalansa so novelirana makroekonomska izhodišča, ki jih je pripravil UMAR v okviru Pomladanske napovedi gospodarskih gibanj 2008. Kot poseben uspeh štejem dejstvo, da ob doseganju vseh načrtovanih ciljev, s katerimi dvigujemo življenjsko raven vseh skupin prebivalstva, predvsem pa za najbolj socialno ogrožene, zagotavljamo ustrezne ukrepe za odpravo negativnih posledic visoke inflacije, utrjujemo slovenski makroekonomski položaj, odpravljamo plačna nesorazmerja v javnem sektorju ter

utrjujemo kapitalsko moč v osrednji slovenski banki, ustvarjamo proračunski presežek. Poudarjam, da ugodnih makroekonomskih rezultatov ne moremo pripisati naključju, ampak pravilnemu načrtovanju in izvedbi vladnih politik. Tako je Vlada sprejela obsežne varčevalne ukrepe in z rebalansom znižala odhodke predvsem pri izdatkih za blago in storitve ter hkrati namenila več sredstev za posamezne transfere. Z drugimi besedami: za zagotovitev proračunskega presežka ni Vlada omejila nobenih razvojnih programov oziroma transferov. Ravno nasprotno: obseg transferov za posameznike in gospodinjstva ter nekatere subvencije je povečala.

Glavne spremembe, ki jih predlagamo s predlogom rebalansa za leto 2008, so:

- povečanje subvencij in nekaterih transferov posameznikom;
- povečanje makroekonomske stabilnosti države;
- upoštevanje zakonskih in drugih sprejetih obveznosti, s katerimi se zagotavljajo sredstva za izvedbo zakona o sistemu plač v javnem sektorju ter
- ustvarjanje prostora za dokapitalizacijo Nove KBM.

Z namenom, da bi dosegli cilje, smo v predlogu rebalansa proračuna za leto 2008 predvideli znižanje nekaterih kategorij izdatkov: predvsem izdatkov za blago in storitve ter za nekatere transfere in za investicije. Z rebalansom je tako predvideno znižanje izdatkov v skupni višini okoli 134 milijonov evrov.

Hkrati smo z rebalansom povečali sredstva za plače iz naslova izvedbe zakona o sistemu plač v javnem sektorju, povečali smo sredstva za subvencije na področju kmetijstva, transfere posameznikom in

gospodinjstvom na področju družine in dela ter šolstva, transfere v tujino, predvsem zaradi NATO projektov, ter povečali sredstva rezerv kot posledico spremenjene zakonodaje, gospodarskih razmer ter mednarodnih obveznosti. Skupno je z rebalansom predvideno povečanje izdatkov proračuna višini 84,5 milijonov evrov.

3. OBSEG ZADOLŽEVANJA DRŽAVE

Poudarjam, da se s predlaganim rebalansom skupni obseg predvidenega zadolževanja države v letu 2008 zmanjšuje kar za 478 milijonov evrov. S spremembami Zakona o izvrševanju proračuna za leto 2008 se znižuje predviden primanjkljaj oziroma povečuje presežek v bilanci prihodkov in odhodkov v skupni višini 300 milijonov evrov, hkrati pa se zmanjšuje predvideni obseg odplačil glavnice dolga za dobrih 198 milijonov evrov.

4. PREGLED MAKROEKONOMSKEGA STANJA ZADNJIH ŠTIRIH LET

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Preden preidem k podrobnejši predstavitvi Rebalansa proračuna za leto 2008 mi dovolite, da podam pregled makroekonomskih gibanj v zadnjem obdobju s posebnim poudarkom na tem, kako je javnofinančna politika prispevala k makroekonomskemu ravnovesju v Sloveniji.

Želim poudariti, da bodo fiskalni rezultati, ki so ob koncu proračunskega leta že nekaj zadnjih let boljši od napovedanih pri pripravi proračunov, ob preudarnem ravnanju Ministrstva za finance prispevali k srednjeročni in

dolgoročni makroekonomski stabilnosti Slovenije. To pa med drugim pomeni tudi nižji proračunski in s tem tudi celoten primanjkljaj sektorja države.

Slovenija se trenutno še vedno nahaja v obdobju razmeroma ugodnih makroekonomskih razmer, čeprav bo letos pričakovana rast BDP nižja kot v letu 2007. K ugodnim gospodarskim razmeram je pripomogla tudi vlada s strukturno reformo, vključno s pravilnimi usmeritvami pri spremembah davčnega sistema.

Ta Vlada je dosegla rekordno gospodarsko rast, ki se je lani v razmerah ugodne mednarodne konjunktore še povečala. Je najvišja v celotnem obdobju samostojne države Slovenije. Glavna dejavnika gospodarske rasti sta bila izvoz blaga in storitev, ki je imel kar 13 % realno rast, in visoka domača investicijska aktivnost, saj je bila realna rast investicij v osnovna sredstva 17,2 odstotna. V letu 2008 bo gospodarska rast predvidoma znašala 4,4, % BDP kar je raven povprečne rasti, dosežene v preteklih petih letih. Upočasnitev rasti je v veliki meri vezana na umirjanje konjunktore v mednarodnem okolju. Rast bo nižja predvsem na segmentih, ki so lani in tudi predlani naraščali najhitreje. Na strani potrošnje so to izvoz in investicije v osnovna sredstva, na ponudbeni strani pa predvsem dejavnosti gradbeništva, predelovalnih dejavnosti, trgovine in finančnega posredništva. Glede na to, da se razmere v mednarodnem okolju umirjajo bolj, kot je bilo načrtovano jeseni, je tudi pomladanska napoved gospodarske rasti za leto 2008 nekoliko nižja od jesenske napovedi v višini 4,6 %.

Po zadnjih podatkih Statističnega urada RS o izvozu in uvozu za prvo tromesečje 2008, je Slovenija izvozila za 5,0 Mrd EUR blaga, kar

pomeni 6% več kot v prvih treh mesecih preteklega leta, uvozila pa za 5,6 Mrd EUR, kar presega prvo tromesečje 2007 za 10,4%. Gre torej za zmerno optimistične podatke, ki kažejo drugačno sliko gospodarskega razvoja, kot jo prikazujejo nekateri pesimistični tako imenovani strokovnjaki.

Glavni makroekonomski izziv, s katerim se soočamo, je inflacija. Povprečna letna inflacija je konec lanskega leta znašala 3,6 %, medletna, torej december 2007 glede na december 2006, pa 5,6 %. Marca letos smo dosegli najvišjo stopnjo inflacije, ko je le-ta znašala 6,9%, aprila 2007 pa so se začeli kazati znaki umiritve cen. Kot je znano so se cene življenjskih potrebščin začele povečevati sredi preteklega leta predvsem zaradi znatnega dviga nafte in podražitve osnovnih surovin ter cen hrane na svetovnih trgih, kar je vplivalo na skok domačih cen hrane in tekočih goriv. Zunanji cenovni šoki, ki so bili posledica rasti cen hrane in nafte na svetovnih trgih, so se zaradi pomanjkanja konkurence v Sloveniji prenesli v višje cene na trgu bolj kot drugje v Evropi. Vlada se je pravočasno odzvala tako z ukrepi za blaženje posledic inflacije, predvsem na socialnem področju, kot tudi z ukrepi zoper inflacijo. Konec letošnjega leta se pričakuje nižja medletna inflacija v primerjavi z letom 2007. Po napovedih je predvideno postopno zniževanje medletne inflacije na 4,0 % ob koncu leta 2008, povprečna inflacija pa bo, predvsem zaradi statističnega učinka, znašala 5,2 %.

Nižjo inflacijo v letu 2008 je napovedala tudi Banka Slovenije. Seveda pa bo nižjo inflacijo možno doseči le če se ne bodo pojavili novi zunanji šoki. Pričakujemo, da se bo v Sloveniji inflacija v obdobju do konca leta 2008 gibala podobno kot v Evroobmočju.

Dovolite mi, da omenim še vlogo fiskalne politike pri inflacijskih gibanjih. Sedaj razpolagamo z bolj točnimi podatki o proticikličnem stanju proračuna v letu 2007. Strukturno ravnovesje je bilo znižano za 0,6 odstotne točke, podobno je bil tudi prispevek porabe države k BDP zelo nizek in je znašal 18,2 %.

Rast zaposlenosti je bila v letu 2007 izredno visoka, kar 2,7 odstotna. Letos bo rast zaposlenosti še vedno razmeroma visoka, predvidoma 1,1 %. Bruto plača na zaposlenega se je v letu 2007 povečala nominalno za 5,9 % in realno za 2,2 %. Za nominalno rastjo produktivnosti dela, ki je lani znašala 7,2 %, je bruto plača na zaposlenega zaostala za dobro odstotno točko. Rast plač torej ni prispevala k inflaciji in prizadevati si moramo, da tako ostane tudi v prihodnje.

Rast neto plač je bila lani zaradi sprememb v dohodnini za 2 odstotni točki višja od rasti bruto plač. Letos bo rast plač višja kot lani, kar bo deloma posledica odprave plačnih nesorazmerij. Ob upoštevanju dogovorjenih povišanj plač v javnem in zasebnem sektorju bo realna rast bruto plače na zaposlenega 2,4 %.

Ob takšnih konjunktornih gibanjih so ukrepi ključnih makroekonomskih politik v letu 2007 ostali naravnani k omejevanju inflacijskih pritiskov. Tako kot v preteklih letih je vlada tudi rebalans proračuna za leto 2008 pripravila zelo previdno. Vodenje takšne fiskalne politike je Vladi omogočilo uvesti davčno reformo brez zvišanja stopenj DDV, kar je Vlada napovedala lani ob sprejemanju proračuna za 2008, v tem Državnem zboru.

Ob postopnem zniževanju proračunskega in celotnega primanjkljaja širšega sektorja država pa na ambicioznost vladne javnofinančne politike kaže tudi dejstvo, da bomo udeležbo celotnih prihodkov širšega sektorja države med letoma 2004 in 2008 po metodologiji ESA-95 znižali kar za 2,2 odstotni točki BDP: od 44,2% BDP v letu 2004 na 43,2% BDP v letu 2007 in v letu 2008 po sedanjih ocenah na 42% BDP. To se v zgodovini samostojne Slovenije še ni zgodilo. Kaj pa pomeni 4,5 odstotne točke BDP. To pomeni 163 milijonov evrov, kar je enako ceni približno 1086 povprečnih 2 sobnih stanovanj v Ljubljani.

Vlada skozi celotno obdobje od nastopa svojega mandata znižuje tudi udeležbo celotnih odhodkov širšega sektorja države po ESA 95 v BDP: od 46,5% BDP v letu 2004 na 43,3% BDP v letu 2007 in v letu 2008 po sedanjih ocenah na podlagi predlaganega rebalansa proračuna na okoli 42,1% BDP, kar pomeni v štirih letih skupaj znižanje odhodkov države kar za skoraj 4,5 odstotne točke BDP.

5. DOLG DRŽAVE

Stanje dolga državnega proračuna se je v primerjavi z BDP zaradi zniževanja primanjkljajev v letih od 2004 dalje zniževalo, vendar pa se bo z izvrševanjem zelo dobre proračunske politike v letu 2007, ko je imel državni proračun prvič v 10 letih presežek, in pa s predlaganim rebalansom državnega proračuna za leto 2008, znižalo še bistveno bolj kot je bilo prvotno predvideno. Upoštevajoč predlagani rebalans državnega proračuna bomo konec leta 2008 predvidoma dosegli prvič v letih samostojne Slovenije celo nominalno znižanje dolga, izraženo v BDP pa s predvidenimi 20,1% BDP najnižje stanje dolga v BDP od leta

1995 dalje. To pomeni, da se je dolg državnega proračuna od začetka mandata te vlade znižal za skoraj 5 odstotnih točk BDP.

Pospešeno zniževanje primanjkljaja državnega proračuna ter presežki leta 2007 in rebalansa 2008 skupaj s transakcijami upravljanja z državnim dolgom ter porabe kupnine za zniževanje stanja dolga ali za zniževanje potrebnega obsega novega zadolževanja, zagotavljajo tudi bistveno hitrejše zniževanje odhodkov iz naslova obresti za državni dolg tako v deležu celotnih odhodkov državnega proračuna kakor tudi v deležu BDP. Plačila obresti za državni dolg so v letu 2004 predstavljale še 5,41% vseh odhodkov državnega proračuna, medtem ko pa v letu 2008 predvidoma le še 3,72 % . Izraženo v BDP so plačila obresti v letu 2004 predstavljala 1,39% BDP v letu 2008 pa predvidoma le še 0,9% BDP v letu 2009 pa 0,84% BDP. Nominalno se obresti znižujejo od leta 2004 dalje. (Nominalni znesek obresti pa je bil najvišji v letih 2003 in 2004). Naj ob tem dodam še, da sem ponosen, da je Ministrstvo za finance za lansko izdajo obveznic dobilo nagrado revije The Banker, ki je omenjeno izdajo obveznic uvrstilo med 70 najboljših tovrstnih poslov.

6. SREDNJEROČNI IZGLEDI SLOVENSКИH JAVNIH FINANC

Spoštovane poslanke in poslanci,

dovolite mi ob tem nekaj besed o srednjeročnih izgledih slovenskih javnih financ.

Primanjkljaj sektorja država, izkazan po metodologiji ESA 95, se je v letih 2002 do 2004 gibal na ravni med 2,3 in 2,7% BDP. V letu 2005 se je primanjkljaj države znižal na 1,5% BDP in v letu 2006 se je nadalje znižal

na 1,2% BDP. V letu 2007 se je primanjkljaj celotne države znižal na vsega 0,07% BDP. Za leto 2008 je bil ob sprejemanju sprememb proračuna za leto 2008 primanjkljaj celotnega sektorja država predviden v višini 0,6% BDP, ocene primanjkljaja države po predlaganem rebalansu državnega proračuna pa za leto 2008 kažejo da bo tudi v letu 2008 primanjkljaj celotnega sektorja država znašal le okoli 0,1% BDP. Kot sem že uvodoma dejal, se Vlada lahko pohvali, da je v svojem mandatu od leta 2004 znižala primanjkljaj sektorja država za 2,2 odstotni točki.

Tudi primanjkljaj globalne bilance javnega financiranja, to je primanjkljaj štirih blagajn javnega financiranja (državnega proračuna, proračunov občin, ZPIZ in ZZZS), izkazan po načelu denarnega toka, se je v zadnjih štirih letih znatno znižal: iz primanjkljaja v višini 1,3% BDP v letu 2004 se je v letu 2006 javnofinančni primanjkljaj prvič znižal pod 1% BDP, v letu 2007 pa je bil prvič dosežen javnofinančni presežek v višini 0,3% BDP. V letu 2008 pa na osnovi predlaganega rebalansa proračuna predvidevamo javnofinančni presežek v višini 0,2% BDP.

7. REBALANS PRORAČUNA ZA LETO 2008

Spoštovane gospe in gospodje,

kot ste lahko sami ocenili na podlagi podatkov, je bilo delovanje Vlade v tem mandatu zelo uspešno. Ob tem pa smo ohranili trezno glavo in preudarno načrtovali letne proračune.

Dovolite, da podrobneje predstavim Rebalans proračuna za leto 2008, ki je pred vami.

Prihodki

Novelirane ocene prihodkov državnega proračuna za pripravo rebalansa proračuna za leto 2008 temeljijo na doseženi realizaciji leta 2007, na novih pomladanskih makroekonomskih izhodiščih UMAR in vključujejo učinke spremenjene zakonodaje ter drugih znanih dejavnikov, ki vplivajo na višino prihodkov. Tako se predvideni prihodki državnega proračuna glede na sprejeti proračun za leto 2008 povečujejo za okoli 250 milijonov evrov oziroma za 2,9% in znašajo 8.885 milijonov evrov oziroma 24,5% BDP. Kljub višji rasti prihodkov proračuna za leto 2008 od pričakovanih glede na jesensko napoved makroekonomskih izhodišč in upoštevanih pri pripravi Sprememb proračuna za leto 2008, Vlada ohranja preudarno naravo načrtovanja prihodkov, s čimer prispeva k srednjeročni in dolgoročni makroekonomski stabilnosti Slovenije. Vlada z vodenjem takšne fiskalne politike sledi enemu izmed temeljnih načel Pakta stabilnosti in rasti, po katerem se v dobrih časih ustvarja proračunska rezerva, ki v obdobju nižje gospodarske rasti omogoča delovanje avtomatičnih stabilizatorjev.

Glede na spremembe proračuna za leto 2008 je v rebalansu predvidenih za okoli 263 milijonov oziroma za 3,6% več davčnih prihodkov, njihov delež v BDP pa predstavlja 20,9%. To je predvsem posledica višje ocene prihodkov od davka od dohodkov pravnih oseb, trošarin in davka na dodano vrednost, medtem ko se ocena prihodkov iz naslova dohodnine kljub uvedbi dodatnih olajšav, ni spremenila.

V rebalansu se predvideni nedavčni prihodki glede na spremenjeni proračun za leto 2008 povečujejo za okoli 5,6 milijonov evrov, in

predstavljajo okoli 1,3 % BDP. Navedeno povečanje je posledica višjih prihodkov iz naslova prihodkov od obresti ter glob in denarnih kazni, in nižjih prihodkov od premoženja ter taks in pristojbin.

Odhodki

Kot sem uvodoma dejal, je bilo pri pripravi rebalansa proračuna za leto 2008 upoštevano dejstvo, da so bili po sprejemu spremenjenega proračuna za leto 2008, sprejeti nekateri novi zakoni, ki vplivajo na višino sredstev za določene programe. Poleg tega se je Vlada odločila, da morajo vsi vladni proračunski uporabniki svoje finančne načrte znižati, saj bo le tako mogoče doseči glavni cilj, to je ustvariti proračunski presežek v letu 2008. Tako so se skladno z vladnim sklepom znižali za leto 2008 predvideni odhodki vladnih proračunskih uporabnikov v skupini višini 61,2 milijona evrov. Z upoštevanjem dodatnih zakonskih zadolžitev se proračunski odhodki v predlogu Rebalansa znižujejo skupaj za 49,7 milijonov evrov in bodo v letu 2008 znašali 8.815 milijonov evrov. V okviru vseh sprememb je Vlada dodatno načrtovala tudi intenziviranja Programa odprave posledic neposredne škode na stvareh zaradi posledic neurja s poplavo v Železnikih.

Pri spremembi predvidenih odhodkov državnega proračuna za leto 2008 bi rad posebej poudaril, da se bodo izdatki za blago in storitve znižali za okoli 48 milijonov evrov. Predlog Rebalansa predvideva zmanjšanje izdatkov na tem segmentu pri skoraj vseh proračunskih uporabnikih. Tako se za te namene najbolj znižujejo sredstva pri Ministrstvu za obrambo (za 48,8 milijonov evrov), predvsem zaradi občutnega zmanjšanja nabav v okviru temeljnih razvojnih programov Slovenske vojske in zaradi notranjih prerazporeditev. Znižanje sredstev na segmentu izdatkov za blago in storitve je predvideno še pri Ministrstvu za

promet (6,7 milijonov evrov) za podprograma javnih služb v železniškem prometu ter urejanja in nadzora prometa, ter Ministrstvu za finance (5,6 milijonov evrov) predvsem za zagotovitev sredstev za plače in za prerazporeditev vladnim službam v okviru programa predsedovanja EU, za področje prevajanja. Omenil bi še Ministrstvo za javno upravo, ki znižuje sredstva na področju vzdrževanja informacijske strukture.

Med proračunskimi uporabniki, katerim se sredstva za izdatke za blago in storitve povečujejo, so Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za gospodarstvo. Prvemu se povečujejo sredstva predvsem zaradi zagotovitve dodatnih sredstev za odpravo posledic neurja v mesecu septembru 2007 v Železnikih. Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve se sredstva na tem segmentu povečujejo zaradi spremembe instrumentov v okviru Prednostnih usmeritev Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo s sprejetjem rebalansa proračuna za leto 2008 prejelo dodatna sredstva predvsem za vzdrževanje akumulacije Vogršček, varstvo naravnih virov v ribištvu ter izvajanje tehnične pomoči v okviru razvoja podeželja 2007-2013. Vladnim službam se sredstva povečujejo predvsem zaradi zagotavljanja dodatnih sredstev v okviru glavnega programa predsedovanja EU, za zagotavljanje konferenčnega tolmačenja. Sredstva za program predsedovanja so se pri Ministrstvu za finance sorazmerno znižala, kar pomeni, da se finančni okvir namenjen za predsedovanje ni povečal.

V predlogu rebalansa proračuna za leto 2008 se sredstva za subvencije povečujejo v skupni višini skoraj 15 milijonov evrov. Znatno se povečujejo pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,

Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvu za šolstvo in šport. Znatno pa se po predlogu rebalansa sredstva znižujejo pri ministrstvih za finance ter okolje in prostor.

Tako se znižujejo subvencije javnim podjetjem in zasebnikom, sredstva za izvajanje evropskih programov informiranja in promocije. Sredstva za subvencije zasebnim podjetjem in zasebnikom se povečujejo za 15,9 milijonov evrov, kar se najbolj odraža pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvu za šolstvo in šport, medtem ko se sredstva opazno znižujejo za Ministrstvo za finance in Ministrstvo za okolje in prostor.

Sredstva namenjena za transfere posameznikom in gospodinjstvom se s predlogom rebalansa proračuna za leto 2008 povečujejo za skoraj 33 milijonov evrov. Najbolj se bodo sredstva povečala pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, kar 30 za milijonov EUR. Od tega bo 27 milijonov namenjenih povišanju otroškega dodatka, s katerim se želi zmanjšati potencialno tveganje za povečanje revščine in socialne izključenosti otrok. Dodatna sredstva se namenjajo tudi starševskemu nadomestilu in za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje rejnic in rejnikov. Poleg navedenih dodatnih sredstev, se bodo s prerazporeditvami znotraj finančnega načrta Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, namenila dodatna sredstva za otroške dodatke in za starševska nadomestila.

Poleg omenjenih povišanj se v okviru drugih transferov posameznikom sredstva najbolj povečujejo pri Ministrstvu za šolstvo in šport. Z rebalansom 2008 se namreč povečujejo sredstva za 12 milijonov evrov

za subvencioniranje dijaške prehrane, s čimer se bo podobno kot za študente zagotovila zdrava, redna in pravilna prehrana dijakov.

Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam se spreminjajo predvsem na račun dinamike prilivov evropskih sredstev. Z rebalansom se spreminjajo tudi drugi domači transferi in transferi v tujino.

Na odhodkovni strani želim omeniti tudi znižanje investicijskih odhodkov za nakup in gradnjo osnovnih sredstev za 34,2 milijonov evrov upoštevaše dinamiko priprave in izvajanja projektov. Prav tako se glede na spremenjeni proračun 2008 znižujejo investicijski transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso proračunski uporabniki za 17,8 milijonov evrov.

Kot sem že uvodoma dejal, je en od razlogov za rebalans proračuna za leto 2008 tudi dokapitalizacija Nove KBM, d.d., v višini 63 milijonov evrov. Vlada predlaga dokapitalizacijo z namenom ohranitve lastniškega deleža in kapitalske moči.

8. DAVČNA REFORMA

Dovolite mi še nekaj stavkov o sprejeti davčni reformi. Ko smo se odločali o spremembah s področja davčne zakonodaje v 2005 in 2006, smo na podlagi izračunov, ki so jih opravili strokovnjaki Inštituta za ekonomska raziskovanja ocenjevali, da so učinki sprememb na davčnem področju pozitivno vplivali na gospodarsko rast in povečanje investicij, na povečanje zaposlenosti in na blagostanje za vse dohodkovne skupine.

Danes ugotavljamo, da z uvedbo davčne reforme nismo samo izpolnili pričakovanj, temveč smo jih še presegli. Po metodologiji OECD o davčni

obremenitvi plač, objavljeni marca letos, se Slovenija po velikosti davčnega primeža lahko primerja z zgornjo tretjino držav OECD. Delež davkov in socialnih prispevkov v skupnih stroških dela se je lani v primerjavi z letom 2005 znižal od 0,74 do 2,68%, kar je največja davčna razbremenitev od osamosvojitve Slovenije. Ob primerljivem davčnem primežu drugih držav, kot so Danska, Češka, Finska in Grčija, je Slovenija dosegala eno najnižjih stopenj brezposelnosti.

Zakaj? Zakon o dohodnini je poleg sprememb v 2005, ki so prinesle med drugim tudi uvedbo cedularnosti pri obdavčitvi dividend, kapitalskih dobičkov in obresti, v 2006 prinesel še zmanjšanje prekomerne progresivnosti ter poviševanja splošne olajšave in s tem manjšo obdavčitev državljanek in državljanov, večja spodbuda pa obstaja za bolj produktivni in bolj ustvarjalni del delovno aktivnega prebivalstva. V letu 2008 smo, z namenom ublažitve učinkov inflacije, še dodatno povečali splošno olajšavo za socialno najbolj ogroženo skupino prebivalcev.

Davek na izplačane plače se postopno znižuje in bo dokončno odpravljen s 1. januarjem naslednje leto. S tem se enotno zmanjšujejo stroški delovne sile v podjetjih in povečuje prostor za kompenziranje drugih povečanih stroškov oziroma za povečanje dobička in s tem večjih možnosti za investiranje in povečanje ekonomske aktivnosti podjetij. Odpravo tega davka si štejemo za enega od največjih uspehov davčne reforme, saj se z odpravo tega davka »odpovedujemo« skoraj 800 milijonom evrov proračunskih prihodkov letno.

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb pomeni davčno in administrativno razbremenitev podjetij ter odpravo dvojnega obdavčenja. Stopnja davka se postopno znižuje od 25% v letu 2006 na 20 %, do

katere pa bomo prišli postopoma, najkasneje do leta 2010. Olajšave za investiranje oz. vlaganje, ki so se postopno ukinjale smo nadomestili zlasti z olajšavo za vlaganja v raziskave in razvoj, in ki se je podjetja vse bolj poslužujejo. Davčna olajšava za vlaganja v R&R v 2005 je bila uveljavljena v znesku 2,5 mio €, v letu 2006 59,7 milijonov evrov, v letu 2007 pa 60,6 mio evrov davčnih olajšav za R&R ter za 5,6 mio evrov regijske R&R olajšave. Prepričani smo, da z instrumentom te olajšave najbolje zasledujemo cilje Lizbonske strategije, saj dajemo podjetjem možnost, da sama odločajo o sredstvih in prioritetah na področju raziskav in razvoja, država pa prevzame le del tveganja in ga deli s podjetji.

Vse navedeno dejansko pomeni:

Prvič, da smo presegli cilj, ki smo ga določili v koalicijski pogodbi, in bomo do konca leta 2009 znižali javnofinančne odhodke v deležu BDP za več kot 3 odstotne točke.

Drugič, da smo z davčno reformo, s katero smo odpravili davek na izplačane plače, spremenili dohodnino in področje obdavčitev pravnih oseb, razbremenili gospodarstvo in fizične osebe v skupni vsoti skoraj 900 milijonov evrov. Ta razbremenitev gospodarstva ustvarja dodatno možnost za investicijski preboj domačih podjetij ter za razvoj in širitev obsega poslovanja. In še en pomemben podatek ob tem: ob celotni davčni reformi ni bil uveden noben nov davek, pa tudi višina davkov ali trošarin se ni povečala.

Tretjič, navedenih ukrepov nismo izvedli na račun povečevanja razlik v družbi. Razlike med bogatimi in revnimi so v Sloveniji še vedno med

najnižjimi v EU in po standardnih merah neenakosti Slovenija sodi v isti rang s Švedsko in Dansko. Po podatkih Eurostat je leta 2006 znašalo razmerje povprečnih dohodkov med 20% najbogatejših in 20% najrevnejših 3,4, kar je bistveno bolje od povprečja EU, ki znaša 4,8. Ob tem je Slovenija v istem letu imela takoj za Češko najnižje tveganje revščine po socialnih transferih v EU na ravni 12%, medtem ko je povprečje EU znašalo 16%. Torej, Slovenija se ni odpovedala načelu socialne države zapisane v Ustavi RS, nekateri pa kljub pravkar navedenim podatkom trdijo ravno obratno.

9. ZAKLJUČEK

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci,

upam, da sem navedel dovolj argumentov za sprejem rebalansa državnega proračuna za leto 2008, ki resnično potrjuje preobrat v javnofinančni politiki, ki se je začel v letu 2007, uvršča Slovenijo med najperspektivnejše mlade članice EU in pomembno prispeva k zmanjšanju razlik med Slovenijo in najrazvitejšimi gospodarstvi v EU.

Hvala!